

ಅಂಗನವಾಡಿಯನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಕಿ

ಅನನ್ಯ. ಡಿ

ಶಿಕ್ಷಕಿಯೊಬ್ಬರ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ ಸಂಖ್ಯೆ 10ರಿಂದ 45ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಕಲಿಕಾ ಮಟ್ಟವೂ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಅಂಗನವಾಡಿಯೊಂದರ ಯಶೋಗಾಥೆ ಇದಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿ ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧಿಸಿದರು? ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯದವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಭಾಗಿದಾರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು? ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾಸಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಮೂಡಿತು? ಇಂತಹ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಈ ಲೇಖನವು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಂಕರಮ್ಮ ಅವರು 2010ರಲ್ಲಿ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ICDS) ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ, ಅವರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಂದರೆ 10ರಿಂದ 15 ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತಿದ್ದವರಾಗಿದ್ದರು. ಪೋಷಕರಿಗೆ ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಸಹ ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಯಾರೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಾಜರಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಲಿಕೆ ಸಿಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ತೀವ್ರ ಬಯಕೆಯಾಗಿತ್ತು. 2019-20ರಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ತನ್ನ ಇಸಿಇ (ECE) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ, ಅವರಿಗೆ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಲಭಿಸಿತು. ಮಕ್ಕಳ ಬಾಲ್ಯದ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ (Theme-based) ಕಲಿಕೆಯು ಎಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು, ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದ ಸಭೆಗಳು, ಇಸಿಇ (ECCE) ದಿನಗಳು, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮೇಳಗಳ ಮೂಲಕ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಲಿಬಿಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ

ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಧನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು ಅವರು ದೃಢನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು.

ಸಕ್ರಿಯಗೊಂಡ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ

ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದಲೇ ಬದಲಾವಣೆಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9:30ಕ್ಕೆ ಅಂಗನವಾಡಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1:30ರವರೆಗೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು — ಮುಕ್ತ ಆಟ, ಹಾಡು, ಕಥೆ ಹೇಳುವುದು, ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಂತಹ ಹಾಗೂ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು; ಜೊತೆಗೆ 'ಕಲಿಕಾ ಮೂಲ'ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರತರನ್ನಾಗಿಸಿದರು.

“ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಲಿಕಾ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಲು ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸರಳ ವಸ್ತುಗಳೂ ಸಹ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನಗಳಾಗಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದನ್ನು ಪೋಷಕರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ”

ಚಿತ್ರ 1: ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಮಕ್ಕಳು.

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವುದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ವಿವಿಧ ಬೋಧನಾ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ (TLM) ತಯಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, ಅವರು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಕಲಿಕಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಗುವಿಗೂ ತಲುಪುವಂತೆ TLM ತಯಾರಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ತರಗತಿಯ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಏನಾದರೊಂದು ವಸ್ತು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತಾಯಿತು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯು ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿತು; ಈ ಹಿಂದೆ ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾಗವಹಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಈ ಹಿಂದೆ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಕಥೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಇದನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ; ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಯೂ ಉಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಥಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಕಥೆ ಹೇಳಲು ನಾಲ್ಕೈದು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದುವುದು, ಕ್ರಮಬದ್ಧ ಚಿತ್ರಗಳಿರುವ ಕಥಾಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಅಭಿನಯ ಹಾಗೂ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯ ಇತ್ಯಾದಿ. ಇದರ ಫಲಿತಾಂಶ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ಮೌನವಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸಲು ಹಾಗೂ ಕಥೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಹೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ವೈವಿಧ್ಯಮಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವುದು, ಚಿತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಸುವುದು, ಕಾಗದದ ಸಣ್ಣ ಉಂಡೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಂಟಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಕಸನಕ್ಕಾಗಿ, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು, ಒಗಟುಗಳು/ಪಜ್ಜೆಗಳನ್ನು, ಕಾಣೆಯಾದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ವಿಂಗಡಿಸುವಂತಹ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸುವ ಕೌಶಲಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬಲವಾದ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟವು.

ಈಗ ಆಟದ ಸಮಯವೂ ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಸರ್ಕಾರದ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ನಾಟಕಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಟಗಳು ಹಾಗೂ 'ಕಲಿಕಾ ಮೂಲ'ಯ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತ ಆಟದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. 'ರೋಲ್ ಪ್ಲೇ' ಮೂಲೆ ಅಂತೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು! ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ವೈದ್ಯರು ಅಥವಾ ಬಾಣಸಿಗರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಾ, ತಾಯಿ ಚಪಾತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಜೀವಂತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಪನಾ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಗುವಿನ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿತು.

ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದ ಕಲಿಕಾ ಮೂಲೆಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧ ಹಾಗೂ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಲು ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸರಳ ವಸ್ತುಗಳೂ ಸಹ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕೆಗೆ ಪ್ರಬಲ ಸಾಧನಗಳಾಗಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದನ್ನು ಪೋಷಕರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ 'ರನ್ನಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಬೋರ್ಡ್' ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು, ಯಾವುದೇ ಹೊರಗಿನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯದೇ ಸ್ವತಃ ತರಗತಿಯ ಗೋಡೆಯ ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು

ಚಿತ್ರ 2: ಮುಖವಾಡ ಧರಿಸುತ್ತಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಸುತ್ತಿವರಿದಿರುವ ಮಕ್ಕಳು.

ಬರೆಯುವ ಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಮಕ್ಕಳು ಅದರ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಗೀಚುತ್ತಾ, ಚಿತ್ರ ಬಿಡಿಸುತ್ತಾ ಕಲಿಯತೊಡಗಿದರು. ಈ ಸೃಜನಶೀಲ ಉಪಾಯವು ಮಕ್ಕಳ ಕಣ್ಣು-ಕೈಗಳ ಸಮನ್ವಯತೆಯನ್ನು (Eye-Hand Coordination) ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನವಾಯಿತು.

ಐಸಿಡಿಎಸ್ (ICDS) ಯೋಜನೆಯ ಇತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೂ (ಅಂದರೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ಹಾಲುಣಿಸುವ ತಾಯಂದಿರು, 0-3 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳು, ಹದಿಹರೆಯದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರು) ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಗಂಟೆಯ ನಂತರವೇ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಬೆಳಗಿನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಯವು ಶಾಲಾಪೂರ್ವ ಕಲಿಕಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಡಚಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಲಭಿಸುವಂತಾಯಿತು.

ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಪೋಷಕರು ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾದರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ಈಗ ಸತತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತಸದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ್ದರು!

ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರು — ಅದೇನೆಂದರೆ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿ ಪ್ರಮಾಣ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆಯಿರುವುದು. ತಮ್ಮ ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಗ್ರಾಮದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಇನ್ನೂ ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಸೇರದೆ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಹಸದ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಟ್ಟರು; ಅದಂದರೆ ಮಾಸಿಕ 'ಇಸಿಸಿಇ ದಿನ'ವನ್ನು (ECCE Day) ಆಯೋಜಿಸುವುದು. ಆ ದಿನ ಮಕ್ಕಳು — ತಾವು ಕಲಿತ ಶಿಶುಗೀತೆಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಎದುರು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಕ್ಕಳು, ಈಗ ಸತತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತಸದಿಂದ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ತೊಡಗಿದ್ದರು!

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಗತಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಪೋಷಕರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಕೇವಲ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಮಕ್ಕಳ ದಾಖಲಾತಿಯು 10ರಿಂದ 45ಕ್ಕೆರಿತು! ಮುಂದಿನ 2-3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು 20ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು 'ಇಸಿಸಿಇ ದಿನ'ಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಯೋಜಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ 'ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳ'ವನ್ನು³ ಸಹ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡರು; ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳವು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರದ ಈ ಹೊಸ ಹಾಗೂ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮಕ್ಕಳು ಅತ್ಯಂತ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು, ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕಲಾಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದರು. ಈ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಯಶಸ್ಸು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಇತರ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆಯರಿಗೂ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿತು ಹಾಗೂ ಪೋಷಕರಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಕ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಯಿತು.

ಇದಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ ಅಲ್ಲಿನ ಪಂಚಾಯತಿ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಅಂಗನವಾಡಿಗೆ ಬಣ್ಣಗಳು, ಕ್ರೀಡಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು. ಪೋಷಕರಲ್ಲರೂ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಬಳಕೆಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದರು; ಇದರಲ್ಲಿ ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯ ವರದಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಂಕರಮ್ಮನವರ ಈ ಕೇಂದ್ರವು ಈಗ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಂಗನವಾಡಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ; ಬದಲಿಗೆ, ಅದು ಆಕರ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಕಲಿಕಾ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿತ್ತು!

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ದಕ್ಕಿತು

ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಭಾವಾಭಿನಯದೊಂದಿಗೆ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದು, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಚೋದನೆ ಅಥವಾ ಸಹಾಯಕರ ಅಗತ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 9 ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತಾವಾಗಿಯೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅಂಗನವಾಡಿಯತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸೃಜನಶೀಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ನೈಜ ಫಲಿತಾಂಶವು ಈ ಮಕ್ಕಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸಿತು. ಶಂಕರಮ್ಮನವರ ಅಂಗನವಾಡಿಯಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಒಂದು ಘಟನೆ ಶಂಕರಮ್ಮನವರ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಇಂದಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ. ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು

“ ಶಂಕರಮ್ಮನವರ ಅಂಗನವಾಡಿಯಿಂದ ಬಂದ ಮಕ್ಕಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮಕ್ಕಳು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೇಗ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ”

ಚಿತ್ರ 3: ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುತ್ತಲೇ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಿಸಿದ್ದು ಗ್ರಾಮದ ಮಗುವೊಂದು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾತನಾಡಲು ಶುರುಮಾಡಿತು. ಆ ಮಗುವಿನ ಪೋಷಕರ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಗು ಮೂಗಿರಬಹುದು ಎಂದೇ ಅವರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪೋಷಕರು ತಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರಮ್ಮನವರ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು ತಂದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ, “ನಮ್ಮ ಮಗು ಇಲ್ಲೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಲಿಯಬಲ್ಲದು” ಎಂದು ಮನಗಂಡು, ತಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದು ಸೇರಿಸಿದರು!

ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಗಳು

ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಹೊಸ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಹಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಕನ್ನಡ ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನ್ನಡೇತರ ಸಮುದಾಯದ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಅವರನ್ನು ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವುದೂ ಸಹ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಯಾವುದೇ ಸವಾಲುಗಳು ಅವರ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಜಾಣತನದಿಂದ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉಪಯುಕ್ತ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು:

- ಮಕ್ಕಳ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು 'ಖಂಜರಿ'ಯಂತಹ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಕನ್ನಡೇತರ ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು ಆಟವಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.
- ಕಥೆ ಹೇಳುವಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ "ಯಾರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?" "ಮುಂದೇನು?", ಇತ್ಯಾದಿ.
- ಮತ್ತೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವುದು (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಚಪ್ಪಾಳೆ - ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡನ್ನು ಎಣಿಸಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಅವರು ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾರೆ).

- ಮಕ್ಕಳ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಕಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳಿರುವ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ಮಕ್ಕಳು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

ಹಾಡು ಹೇಳಿಕೊಡುವಾಗಲೂ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಅನುಕರಿಸಲು ಅಥವಾ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಹಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಂಕರಮ್ಮನವರು ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಹಾಡುವಾಗ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಹಾಗೂ ಪದಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯಲು ಮಕ್ಕಳು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ಹಾಡುವಾಗ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದರೆ — ಶಿಕ್ಷಕಿ ಸ್ವತಃ ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗಲೂ, ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಡದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೌನವಾಗಿದ್ದು, ಹಾಡನ್ನೇ ಹಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಂಕರಮ್ಮನವರ ಬಳಿ ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಲು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಿದ್ದವು.

- ಅವರು ಮೊದಲು ತಾವೇ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡಿ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರು.
- ಹಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಸಬದ್ಧ ಪದಗಳು, ಪದಸಂಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಿದರು.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು:

1. 'ಚಿಲಿಪಿಲಿ' ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 3ರಿಂದ 8 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಾದ ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣ (ECE) ಪಠ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ.
2. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು 'ಇಸಿಸಿಇ ದಿನ'ವನ್ನು (ECCE Day) ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನದಂದು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಪೋಷಕರು ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ-ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯಕರ ದಿನಚರಿ ಮತ್ತು ಆಟ-ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
3. 'ಮಕ್ಕಳ ಮೇಳ'ವು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ಅರ್ಧ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುವ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮಕ್ಕಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಆಟವಾಡಲು, ಕಲಿಯಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸುಪ್ತ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದರಿಂದ, ಈ ಮೇಳವು ಆರಂಭಿಕ ಬಾಲ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಭ್ರಮದ ಉತ್ಸವವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಅನನ್ಯಾ ಡಿ. ಅವರು ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್‌ಜಿ ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ ಆಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಗೊಂಡಿದ್ದು, ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಿತ್ತಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಬ್ಲಾಕ್ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಸಿಸಿಇ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಭಾಷೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಗಣಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಯುವಜನರನ್ನು ಫೌಂಡೇಷನ್‌ನ ವಿವಿಧ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ, ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಪರ್ಕ: ananya.d@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಆಶಾ ಮಹೇಶ್ವರ ಸಿಂಗ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಅನುರೂಪ ರವೀಂದ್ರ